

Pestpreventie protocol

Voor leerlingen en ouder(s)/verzorger(s)

Bonhoeffer College
VERRIJKT JE TOEKOMST.

Dit protocol is opgesteld door de orthopedagogen in samenwerking met een teamleider en ondersteuningscoördinatoren van de verschillende schoollocaties van het Bonhoeffer College.

Het protocol is vastgesteld door het Directeurenoverleg op 2 november 2021. Het protocol wordt jaarlijks geëvalueerd in de werkgroep Ondersteuningscoördinatoren en Expertise team (OC/ET). De meest recente evaluatie van het protocol heeft plaatsgevonden op 10 juni 2021.

Inhoudsopgave

Inleiding pestpreventieprotocol	blz. 3
Doel van het protocol	blz. 3
Pesten	blz. 4
Het protocol	blz. 10
Digitaal pesten	blz. 14
Websites	blz. 18
Telefoonnummers	blz. 19
Bijlage 1: Het pestcontract	blz. 20
Bijlage 2: Ondertekening Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten	blz. 21

Inleiding

Pestpreventieprotocol

Binnen het Bonhoeffer College willen we ervoor zorgen dat alle leerlingen zich bij ons op de locaties veilig voelen. In een veilige omgeving voelt iedereen zich immers prettig en kom je beter tot leren. Helaas is het onderwijs een omgeving die gevoelig is voor pestgedrag. Het is een plek waarbij veel kinderen en jongeren dagelijks bijeen komen en waarbij gemakkelijk contact gelegd wordt. Om ervoor te zorgen dat leerlingen zich veilig voelen op school en deze contacten plezierig verlopen, is het pestpreventieprotocol opgesteld. Hierin wordt kenbaar gemaakt hoe wij als school optreden tegen pestgedrag en welke middelen ingezet worden om pesten te voorkomen.

Het inzetten op een veilig sociaal klimaat in de school wordt onderstreept door de visie van het Bonhoeffer College.

Doel van het protocol

Dit protocol is gericht op het vergroten van de samenwerking tussen alle betrokken partijen, het uitvoeren van een eenduidige aanpak tegen pesten en bovenal het realiseren van een veilig schoolklimaat waarin leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers zich op hun gemak voelen en waarbij pesten vrijwel niet voorkomt. Naast dit protocol bestemd voor leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) is een vergelijkbaar protocol opgesteld voor medewerkers van het Bonhoeffer College. Dit om ook een veilig klimaat voor medewerkers te creëren.

In het protocol wordt achtereenvolgens behandeld;

- Pesten: informatie over uitingen, rollen en gevolgen van pesten met adviezen voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers.
- Het protocol: de aanpak van pesten, het vijfsporenbeleid, preventie, gevolgen, consequenties, het intern begeleidingsteam en school overstijgende maatregelen.
- Digitaal pesten: informatie over uitingen, gevolgen en de aanpak van digitaal pesten met adviezen voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers.
- Aanbevelingen: Aanvullende informatie voor leerlingen en/of ouder(s)/verzorger(s).

Pesten

Wat is pesten?

Pesten is een omstrede begrip waar onduidelijkheid over kan ontstaan. Zo wordt het wel eens verward met plagen. Plagen is echter onschuldig en is niet gericht op het benadelen van de ander. Bijna ieder kind plaagt wel eens of wordt soms geplaagd. Beide partijen zijn gelijk aan elkaar; er is dan ook geen echte winnaar of verliezer. Het gaat om een soort spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. Er is hierin sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen en jongeren om goed met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

Pesten is daarentegen ongewenst gedrag dat door één of meerdere partijen als nadelig wordt beschouwd. We spreken van pestgedrag als één of meerdere personen een andere persoon fysieke, verbale of psychische schade toebrengt. Deze vormen van pestgedrag kan ook digitaal plaatsvinden.

Pesten heeft een aantal duidelijke kenmerken:

- Pesten is een ongelijke strijd. Tussen dader en slachtoffer is sprake van een machtsverschil. Er is vaak sprake van isolatie; een eenling tegenover een groep. Het slachtoffer kan zich niet of onvoldoende verdedigen.
- Er is sprake van een zondebok. Het slachtoffer wordt door een groep gekozen. Het kind is voortdurend het slachtoffer van pesterijen, soms zonder dat daar een directe aanleiding voor is.
- Pesten is agressief. Het pesten is erop gericht om iemand psychisch of fysiek te kwetsen. Vaak hebben pesterijen het doel om iemand te laten voelen dat hij of zij waardeloos is.
- Pesten is schadelijk. De slachtoffers lopen duidelijk fysieke en/of psychische schade op. Ze verliezen hun gevoel voor eigenwaarde en het vertrouwen in hun omgeving en andere mensen.

Een omgeving waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar pesten voorkomt, kan iedereen zich onveilig voelen; niet alleen de gepeste leerling. Het nadeel van pesten is dat het vaak verborgen plaatsvindt. Docenten moeten daarom alert zijn op negatief gedrag, in de klas maar bovenal ook daarbuiten: in de gangen, de aula, op de trappen, op het schoolplein, maar ook nadrukkelijk op social media. Leerlingen moeten weten dat zij gerust naar een docent, mentor of vertrouwenspersoon kunnen gaan om pesten bespreekbaar te maken. Medewerkers waken voor afgegeven signalen. Ook vanuit huis is het van belang om vervelende situaties met school te bespreken en hierover direct met school in contact te treden. Interesse tonen door het bieden van een luisterend oor aan leerling en ouder(s)/verzorger(s) staat hierbij centraal.

Het signaleren van pesten blijft lastig. Om dit gemakkelijker te maken is hieronder een lijst gepresenteerd met aandachtspunten die kunnen wijzen op pesten. Het is van belang alert te zijn op deze signalen en de ernst hiervan serieus te nemen. Uiteraard moet hierbij altijd gekeken worden naar de individuele situatie van leerlingen.

Signalen die kunnen duiden op pesten:

Op school:

- Een leerling staat of zit vaak alleen.
- Een leerling wordt vaak uitgelachen of er worden vervelende opmerkingen naar gemaakt.

- Een leerling meldt zich vaker ziek.
- Een leerling is sociaal onhandig.
- Een leerling heeft weinig eigenwaarde.
- Een leerling kan provocerend gedrag vertonen; enerzijds agressief (uitdagend) of anderzijds angstig en teruggetrokken gedrag.
- Een leerling heeft meer lichamelijke klachten, zoals bijvoorbeeld: hoofdpijn, buikpijn, misselijkheid etc.
- De schoolprestaties en resultaten gaan achteruit.
- Een leerling vraagt vaker aandacht (dan gebruikelijk is). Vaak vraagt de leerling op een andere manier aandacht dan voorheen.

Thuis:

- Uw kind wil niet meer naar school.
- Uw kind vertelt thuis weinig tot niets over school.
- Uw kind neemt nooit andere kinderen mee naar huis en wordt nooit bij anderen uitgenodigd.
- Uw kind komt regelmatig met kapotte spullen thuis of is spullen vaak kwijt.
- Uw kind heeft regelmatig blauwe plekken.
- Uw kind wil zijn/haar verjaardag niet vieren.
- Uw kind wil niet (meer) buiten spelen.
- Uw kind durft niet alleen boodschappen te doen.
- Uw kind wil niet meer naar een bepaalde club of vereniging.
- Uw kind wil bepaalde kleren niet meer dragen.
- Uw kind is vaak prikkelbaar, boos of verdrietig.
- Uw kind creëert zelf blessures om niet naar school te hoeven.
- Uw kind vraagt u regelmatig om hem/haar ziek te melden op school.
- Uw kind geeft vaak aan last te hebben van hoofdpijn, buikpijn, misselijkheid e.d.
- Uw kind voelt zich somber en oogt thuis minder vrolijk.
- Uw kind trekt zich terug uit de gezinssituatie en uit andere sociale contacten.
- Uw kind laat onrustig gedrag zien. Uw kind laat ander gedrag thuis zien dan voorheen, sprake is van een gedragsverandering.

Hoe wordt er gepest?

Pesten wordt op verschillende manieren geuit. Het kan verbaal of non-verbaal plaatsvinden en wordt door slachtoffers als vervelend ervaren. Gedragingen die voor kunnen komen omvatten:

Verbaal:

Vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, met bijnamen en/of met andere mondelinge uitingen aanspreken die door de ontvanger als negatief worden ervaren, het schrijven van gemene brieven/ mails/sms'jes/ WhatsApp en/of het plaatsen van dergelijke berichten/foto's van het slachtoffer op social media.

Lichamelijk:

Trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken, gebruik maken van wapens of eventuele andere fysieke uitingen die als negatief worden ervaren.

Intimidatie:

Opjagen en achternalopen, in de val laten lopen en klemzetten, opsluiten, opwachten, doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen, seksuele intimidatie of eventuele andere handelingen die als intimiderend worden ervaren.

Isolatie:

Uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk te maken dat hij/zij niet gewenst is, doodzwijgen, negeren, niet mogen samenwerken bij groepsopdrachten, niet uitnodigen voor feestjes of eventuele andere uitingen waardoor iemand zich geïsoleerd voelt.

Stelen of vernielen van bezittingen:

Afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen, banden lek prikken, fiets beschadigen of eventuele andere handelingen die nadelig zijn voor andermans bezittingen.

Rollen

Iedereen in de school kan (on)bewust betrokken raken bij pestgedrag en neemt daarmee een bepaalde rol aan binnen het proces. Om dit zichtbaar te maken, worden hieronder de rollen binnen het pestproces behandeld.

De gepeste leerling: het slachtoffer

Kinderen kunnen gepest worden om heel uiteenlopende redenen. Ze kunnen te maken krijgen met pestgedrag vanwege hun uiterlijk, maar veel vaker draait het om hun gedrag, gevoelens en de manier waarop ze zich uiten. Pesten vindt regelmatig 'verborgen' plaats; kinderen worden gepest in situaties waar weinig toezicht is; in een onveilige omgeving waarin de dader de kans heeft om toe te slaan. Iedereen kan gepest worden, maar bepaalde factoren kunnen een kind kwetsbaar maken. Personen die gepest worden doen dingen vaak anders of hebben een hobby die niet veel voorkomt: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet, of kinderen vallen op een andere wijze op bij klas- of leeftijdsgenoten. Vaak hebben kinderen die gepest worden moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pestkoppen. Ze zijn angstig en onzeker in een groep of durven niets te zeggen omdat ze bang zijn uitgelachen te worden. Deze gevoelens van angst en onzekerheid worden versterkt door het pesten.

Een kind dat gepest wordt, zal hier doorgaans niet veel over praten. Dit kan komen door gevoelens van schaamte of uit angst dat problemen erger worden. Ook het idee dat het kind niet mag klikken en de overtuiging dat het probleem niet opgelost kan worden kunnen ervoor zorgen dat kinderen niets vertellen over het pestgedrag.

De pester: de dader

Kinderen die pesten zijn soms zelf heel onzeker. Ze ogen zelfverzekerd en populair, maar deze populariteit dwingen zij af door stoer en uitdagend gedrag. Ook zijn daders eerder geneigd tot agressiviteit. Ze hebben veelal een sociale angst; ze zijn zelf bang afgewezen te worden en uiten hun onzekerheid door anderen te bekritisieren. Ze moeten (van zichzelf) aan hoge eisen voldoen en verwachten dat anderen boven deze eisen uitstijgen. Het komt geregeld voor dat kinderen die vroeger gepest zijn, vervolgens zelf dader worden uit angst voor herhaling. Veel daders hebben geen besef van het leed dat zij anderen aandoen, angst kan daarnaast het schuldgevoel overheersen.

Pesten kan een aantal onderliggende oorzaken hebben. Zo kan een problematische thuissituatie het gedrag op school beïnvloeden. Ook kan sprake zijn van een populariteitsprobleem; de dader voelt zich in de groep onbelangrijk en probeert prominenter of beter te worden door anderen omlaag te halen. Of de persoon kan in een positie geplaatst zijn die niet bij hem of haar past en wendt zich uit onvrede tot pesten. Pesten verandert namelijk je positie in de groep. Ook kan de sfeer in de klas van invloed zijn; soms is er sprake van een continue machtsstrijd. Tot slot kan de onzekerheid van de pester meespelen; gevoelens van incompetentie op school of een zwak gevoel van autonomie kunnen ervoor zorgen dat anderen zich ook onzeker moeten voelen.

De toeschouwers: "meelopers"

Als pesten geen reactie zou opleveren, zou het veel minder voorkomen op school. De rol van toeschouwers is daarom net zo belangrijk als die van de dader of slachtoffer. "Meelopers" zijn omstanders die al dan niet bijdragen aan het pestgedrag door ernaar te kijken of zelf eraan mee te doen. Kinderen zijn vaak bang zelf gepest te worden en kiezen er daarom voor om bij te dragen aan het pestgedrag. Zij zijn niet de initiator van het pesten, maar gaan er wel in mee of kunnen erom lachen. Zo steunen zij de dader en versterken zij diens gedrag. Naast de angst zelf gepest te worden, kan dit ook verklaard worden doordat ze het gedrag interessant vinden, populair willen zijn in de groep of bang zijn vrienden of vriendinnen te verliezen als ze niet meedoen.

Overige rollen

De meeste kinderen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Toch hebben ook zij een rol in dit proces. Zij vormen de zwijgende middengroep. Deze groep bestaat uit personen die niet meepesten, maar ook geen duidelijke stelling innemen tegen het pestgedrag. Zij negeren het pestgedrag als het ware en doen niets om het pesten te stoppen. Maar ook als ze niet meegaan in het gedrag, dragen ze bij aan het proces door niet in te grijpen. De dader wordt hierdoor niet gecorrigeerd en zal het pesten ongestraft voort kunnen zetten.

In elke klas zit ook een enkeling die zich niet bewust is van het pestproces. Deze signaleert het gedrag niet en kan er dan ook niets tegen doen.

Gevolgen van pesten

Pesten kan verregaande gevolgen hebben; dit geldt voor alle vormen van pesten en niet alleen voor het slachtoffer. Ook de dader en toeschouwers kunnen geraakt worden door pestgedrag. Ieder kind is natuurlijk uniek en zal op zijn/haar eigen manier op het pestgedrag reageren, maar pestgedrag kan verschillende gevolgen hebben voor betrokkenen.

Een eenmalig pestincident blijkt weinig invloed te hebben op het welzijn van kinderen en jongeren. Het zijn voornamelijk incidenten die herhaaldelijk plaatsvinden, met een traumatiserende werking. Daarbij wordt gezien dat wanneer sprake is van digitaal pesten en beelden/berichten blijvend online zichtbaar zijn de traumaervaring voortdurend opnieuw kan worden beleefd.

Kinderen die herhaaldelijk en op verschillende manieren gepest worden, kunnen last krijgen van sociale en emotionele problemen. Bij slachtoffers wordt dit met name geuit in het zelfbeeld. Pesten kan een ingrijpende werking hebben op het welzijn van kinderen en jongeren. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben weinig vrienden en missen een vast groepje in de klas. Zij voelen zich op school niet prettig. Zij twijfelen aan zichzelf, worden wantrouwend naar anderen en willen (uit angst) niet meer naar school. Ze kunnen zichzelf verliezen in de boodschap die daders hen opdringen en gaan de boodschap geloven. Dit kan bij slachtoffers leiden tot een sociaal isolement, gevoelens van eenzaamheid of zelfs een depressie. Ook komen 'psychosomatische' klachten vaak voor bij slachtoffers: hoofdpijn, buikpijn, slaapproblemen, vermoeidheid en lusteloosheid. Vaak lijden de schoolprestaties onder het pestgedrag. In extreme gevallen kan dit zo ver gaan, dat het slachtoffer het niet meer aankan en geen uitweg meer ziet.

De gevolgen voor daders zijn eigenlijk op de lange termijn pas zichtbaar. Op korte termijn zijn de schoolprestaties van daders vaak beter dan die van slachtoffers en beschikken zij over een hogere zelfwaardering. Ook denken zij over een hogere populariteit te beschikken; hierbij is sprake van een schijnpopulariteit. Klasgenoten doen vaak aardig tegen daders en gaan mee in hun gedrag uit angst zelf gepest te worden. Hierdoor is het effect van pesten bij daders niet direct zichtbaar.

Daders leren echter ongepaste sociale regels aan. In hun pestgedrag leren zij dat doelen ook bereikt kunnen worden zonder sociale onderhandeling met of dwang van leeftijdsgenoten. Daarnaast hebben zij meerdere negatieve interacties met leeftijdsgenoten. Hierdoor wordt sociaal onacceptabel gedrag aangeleerd en kan dit een nadelige werking hebben op de toekomstige contacten. Vaak beschikken daders over onaangepaste gedragsregels. Hierdoor hebben ze meer kans op risico's als alcoholmisbruik, vechtpartijen, tienerzwangerschap, aanraking met justitie en huiselijk geweld.

Voor omstanders zijn de gevolgen vaak direct zichtbaar. Zij worden benadeeld in hun leerproces en gaan niet graag naar school. Zij voelen zich onveilig in de schoolomgeving. Kinderen en jongeren die dagelijks geconfronteerd worden met pestgedrag leren daarnaast dat toeschouwers niet ingrijpen en macht belangrijker is dan rechtvaardigheid. Jongere kinderen leren daarnaast dat volwassenen hen niet kunnen beschermen tegen pestgedrag.

Ouder(s)/verzorger(s)

Als ouder wil je natuurlijk het beste voor je kind. Daar hoort een goede schoolomgeving bij, waar een kind met plezier naartoe gaat. Ouders doen er, net als school, alles aan om pestgedrag te voorkomen. De effecten van pesten zijn dusdanig dat dit op school niet wordt geaccepteerd. Daar hebben we de samenwerking met thuis voor nodig. Hieronder staat omschreven wat u als ouder(s)/verzorger(s) kunt doen, wanneer uw kind te maken krijgt met pestgedrag.

Ouder(s)/verzorger(s) van het slachtoffer

Als ouder(s)/verzorger(s) is het van belang om uw kind serieus te nemen en hem of haar duidelijk te maken dat u er alles aan gaat doen om uw kind te helpen. Blijf er met uw kind over praten; probeer uit te leggen waarom kinderen pesten. Soms zijn deze gesprekken heel lastig; het kan dan helpen om via een boek, film of

televisieprogramma het gesprek luchtig aan te snijden. Waarschuw uw kind ook dat het pesten misschien niet direct zal stoppen, nu hij/zij dit verteld heeft. Blijf het onderwerp bespreekbaar houden en informeer regelmatig hoe het gaat op school. Maar blijf ook aandacht besteden aan andere onderwerpen; geef een complimentje als iets goed gaat.

Het is als ouder het beste om (direct) contact op te nemen met de mentor, zodat het pestpreventieprotocol ingeschakeld kan worden. Blijf regelmatig contact houden met de mentor, ook als er maatregelen zijn getroffen. Als uw kind aangeeft dit niet met iemand op school te willen bespreken, zorg er dan voor dat u uw kind steunt, maar geef duidelijk aan dat je deze zorgen niet geheim kunt houden voor de school(omgeving). Geef uw kind zoveel mogelijk informatie en bespreek hoe de school het incident zal gaan behandelen. Probeer het kind te stimuleren, zodat er aan het pesten gewerkt kan worden. Wees altijd alert op het welbevinden van uw kind en schakel zo nodig (externe) hulp in.

Ouder(s)/verzorger(s) van de dader

Het kan voor ouder(s)/verzorger(s) zeer confronterend zijn als zij merken dat hun kind andere leerlingen pest. Toch komt pesten overal voor en kan ieder kind (onbewust) een pester zijn. Raak niet in paniek, maar neem het probleem serieus en maak het bespreekbaar. Vaak wordt het pestgedrag door een achterliggende reden veroorzaakt. Probeer dit met uw kind te onderzoeken; waar komt het gedrag vandaan? Maak uw kind ook gevoelig voor de gevolgen van het gedrag; het is belangrijk dat het kind inziet wat het effect hiervan is. Pesten is vaak een lastig onderwerp om te bespreken. Probeer dit eventueel aan de hand van een boek, film of televisieprogramma. Blijf uw kind altijd steunen en veroordeel hem of haar niet. Het is belangrijk dat uw kind begrijpt dat het pesten veroordeeld wordt, maar niet uw kind als persoon. Als u merkt dat uw kind problemen heeft kan school u eventueel doorverwijzen voor (externe) ondersteuning.

Als u merkt dat uw kind andere leerlingen pest, moet dit met de mentor besproken worden. Ook hier geldt dat het belangrijk is om aan uw zoon/dochter aan te geven dat uw zorgen niet geheim kunnen worden gehouden voor de school(omgeving). Bespreek dit vooraf met uw kind zodat hij of zij weet wat er gaat gebeuren. Stimuleer uw kind om het ook zelf met de mentor te bespreken.

Kinderen kunnen ook binnen een andere omgeving met pesten in aanraking komen; bijvoorbeeld op de sportclub, in de buurt of op een andere plek waar kinderen elkaar ontmoeten. Digitaal pesten
Digitaal pesten vindt daarnaast deels buiten school plaats. Ook in deze gevallen is het van belang om het pesten te bespreken. Niet alleen met uw kind, maar ook op school en met andere betrokkenen, zoals bijvoorbeeld de trainer op de sportclub.

Medewerkers

Pestincidenten komen op school niet alleen voor bij leerlingen. Ook docenten en andere personeelsleden van het Bonhoeffer College kunnen slachtoffer worden van pestgedrag. Dit kan niet alleen negatieve gevolgen hebben voor het welzijn en de prestaties van de docent, maar heeft ook een nadelige uitwerking op de klassensfeer. Personeelsleden kunnen zich in het geval van signalen van pestgedrag richting medewerkers wenden tot de vertrouwenspersoon van de schoollocatie en/of het Carmel College (Marijke Beerlage; 053 - 750 43 48).

Het protocol

De aanpak van pesten

Pesten is onacceptabel en wordt op geen van de locaties van het Bonhoeffer College getolereerd. Op pesten staan consequenties en kan uiteindelijk resulteren in schoolverwijdering. Het pestpreventieprotocol kan gelezen worden als een verklaring van alle vertegenwoordigers van de school waarin is vastgelegd dat pesten op school niet wordt geaccepteerd en volgens een vastgelegde handelingswijze zal worden aangepakt.

Vijfsporenbeleid

Binnen het pestpreventieprotocol wordt het vijfsporenbeleid nageleefd. Dit beleid houdt in dat alle betrokken partijen bij het probleem worden betrokken. Deze betrokkenen omvatten:

1. De school
2. Het slachtoffer
3. De dader
4. De middengroep; toeschouwers, klasgenoten en andere betrokkenen
5. De ouder(s)/verzorger(s)

De school

Het eerste onderdeel van het vijfsporenbeleid omvat de verantwoordelijkheid van de school. De school is als geheel verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie over pesten en het naleven van de aanpak van pesten. De taak van deze informatieverschaffing ligt voornamelijk bij de directie; zij moeten ervoor zorgen dat docenten en werknemers zich bewust zijn van pestgedrag en de bijbehorende aanpak hiervan. Ook moeten zij toezien dat deze aanpak wordt nageleefd en op juiste wijze wordt uitgevoerd. Daarnaast is de school verantwoordelijk voor een kritische blik op het pestbeleid en zal deze jaarlijks moeten worden geëvalueerd. Het doel hiervan is het realiseren van een veilig schoolomgeving voor alle leerlingen binnen de school. De mentorlessen en het vak Levenschouwelijke Vorming zijn bij uitstek lessen waarin het onderwerp pesten met leerlingen besproken kan worden.

Het slachtoffer

Voor het slachtoffer is het voornaamste doel het serieus nemen van de problemen en het bieden van steun. Dit begint bij het creëren van een open sfeer in de klas en het bevorderen van een goede relatie tussen docent(en) en leerlingen. Bij incidenten moet er precies worden uitgezocht wat er is gebeurd en hoe dit door de betrokkenen is waargenomen. Met betrokkenen moeten oplossingen voor het probleem worden besproken. Ook wordt het slachtoffer bij een pestincident doorverwezen naar de leerlingcoördinator. De doorverwijzende functie zal voornamelijk liggen bij de mentor, hoewel alle medewerkers verantwoordelijk zijn voor een veilig klimaat binnen de school. *De dader*

De dader wordt altijd geconfronteerd met zijn gedrag en wordt gewezen op de consequenties hiervan. Toch is het niet de straf of de consequentie die hierbinnen centraal staat. De nadruk ligt bij het achterhalen van de achterliggende oorzaak van het pestgedrag. Daarom kan de dader ook onderwijsondersteuning worden aangeboden. *De middengroep; toeschouwers, klasgenoten en andere betrokkenen*

Wanneer pestgedrag voorkomt in een klas, zal dit van invloed zijn op alle klasgenoten. Hierbinnen ligt dan ook een taak voor de mentor om een goede sfeer in de klas te bevorderen. Daarnaast moeten leerlingen weten dat zij altijd bij de mentor terecht kunnen en dat het signaleren van pestgedrag niet opgevat wordt als klikken. Ook moeten leerlingen zich bewust worden van hun verantwoordelijkheid om pestincidenten te melden bij docenten.

Een preventieve houding werkt hierbij het beste. Leerlingen mogen tijdens de mentorlessen zelf meedenken over pesten, oplossingen en hoe zij zelf kunnen bijdragen aan een pestvrije omgeving.

Ouder(s)/verzorger(s)

Ouder(s)/verzorger(s) worden actief betrokken bij het pestbeleid van de school. Zij worden altijd serieus genomen en moeten weten dat zij bij vragen of vermoedens terecht kunnen bij de mentor, leerlingcoördinator of eventueel de afdelingsleider. Via de ouderraad kunnen ouder(s)/verzorger(s) tevens signalen rondom pesten op schoolaangeven en daarnaast input leveren voor het beleid rondom de aanpak van pesten.

Bij pestincidenten neemt school altijd contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van zowel dader als slachtoffer. De school werkt samen met ouder(s)/verzorger(s) in de aanpak van pesten en geeft hen adviezen indien hun kind betrokken is bij pestincidenten. Eventueel kunnen ouder(s)/verzorger(s) door school doorverwezen worden naar hulpverlenende instanties. Open communicatie staat hierin centraal.

Preventie

Uiteraard streeft het Bonhoeffer College naar een pestvrije schoolomgeving met een veilig klimaat voor alle leerlingen. Hiervoor worden verscheidene preventieve maatregelen genomen.

Zo wordt aan elke klas een mentor toegewezen, met een ingeroosterd mentoruur. Binnen dit uur kan de mentor onder andere aandacht besteden aan structurele begeleiding van de leerlingen. Ook worden hierin afspraken gemaakt met de klas omtrent de omgang en sociale leefregels. (Individuele) leerlingen ondertekenen aan het begin van het schooljaar een document met daarin eigengemaakte afspraken tegen het pesten; het pestcontract. Een voorbeeld van het pestcontract is als bijlage toegevoegd (zie bijlage 1), maar mentoren zijn vrij om zelf met de klas een pestcontract samen te stellen. De eerste drie weken van het schooljaar staan in het teken van groepsvorming ('de gouden weken').

Ook wordt tijdens deze lessen het pestpreventieprotocol behandeld. Indien een mentor hier aanleiding voor ziet, bieden mentorlessen ruimte voor groepsgesprekken en het opstellen van eventuele handelingsplannen.

Op veel locaties wordt daarnaast in leerjaar 1 en/of 2 een pestproject aangeboden, waarin leerlingen bewust worden gemaakt van pesten en de gevolgen hiervan.

Gevolgen en consequenties

Pestgedrag wordt altijd geregistreerd in het leerlingvolgsysteem. Bij een eenmalig incident volgen individuele consequenties die worden bepaald door de mentor of leerlingcoördinator. Bij aanhoudende incidenten zal de dader in overleg met ouder(s)/verzorger(s) worden aangemeld bij het Intern BegeleidingsTeam (IBT). Indien hierna nog sprake is van pestgedrag, wordt overgegaan tot schorsing en uiteindelijk schoolverwijdering. Deze procedure zal verder beschreven worden binnen het stappenplan

Het Stappenplan

Bij pestincidenten wordt het volgende stappenplan nageleefd:

Bij eenmalig/eerste incident

De mentor bespreekt apart met dader en slachtoffer het incident. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen de betrokken leerlingen en wordt geprobeerd om gezamenlijk tot goede afspraken te komen. De mentor neemt eveneens contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van beide partijen. Ook stelt de mentor

docenten op de hoogte en vraagt hen extra alert te zijn op het pestgedrag. De dader zal consequenties worden opgelegd. Binnen deze gesprekken wordt het vervolgtraject met de betrokken leerlingen besproken; indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag van de leerling(en) aan de leerlingcoördinator.

Bij herhaling of meerdere incidenten

Bij herhaling van het pestgedrag of wanneer het pesten de klas overstijgt, schakelt de mentor de leerlingcoördinator in. De leerlingcoördinator gaat eerst apart en daarna gezamenlijk in gesprek met slachtoffer en dader. Bij de dader ligt de nadruk van het gesprek niet alleen op confrontatie met zijn daden, maar ook op het signaleren van achterliggende problematiek en het bespreken van het vervolgstappen. Bij het slachtoffer ligt de nadruk op sociaal gedrag en sociale vaardigheden. Hiervoor worden hem handelingsadviezen aangereikt. Zowel slachtoffer als dader wordt geadviseerd op vrijwillige basis regelmatig contact op te nemen met de leerlingcoördinator.

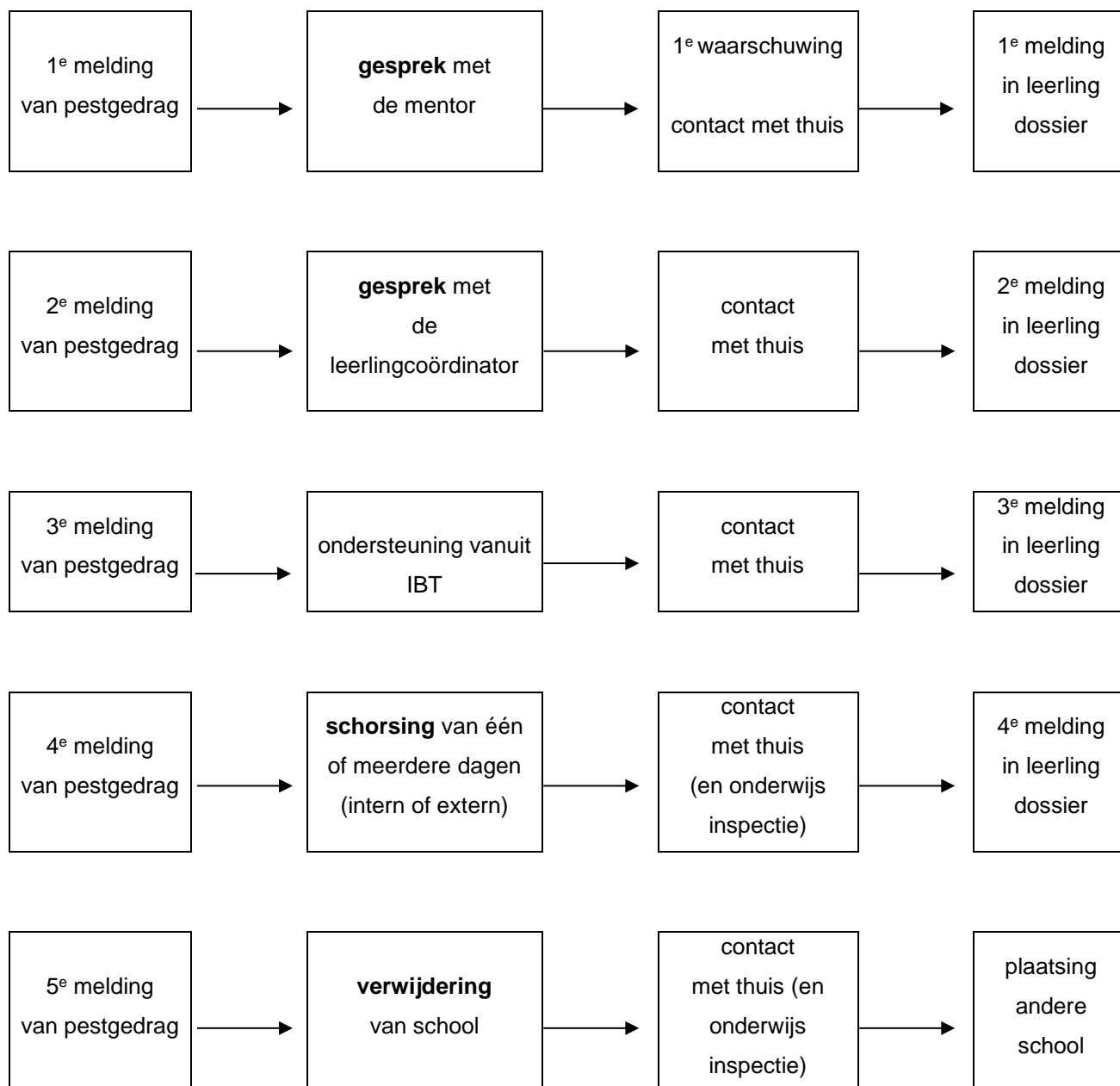
Vervolgens neemt de leerlingcoördinator contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van beide leerlingen en worden de mogelijkheden van hulp besproken. Zowel slachtoffer als dader kan individuele ondersteuning of een groepsgewijze sociale vaardigheidstraining aangeboden worden. Ook kunnen ouder(s)/verzorger(s) doorverwezen worden naar externe instanties. Tot slot heeft de leerlingcoördinator een terugkoppelende functie naar de mentor en/of docenten.

Wanneer de dader opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt de leerling bij meerdere incidenten besproken in het IBT.. In het IBT kan worden geïnventariseerd welke ondersteuning op school aan te bevelen is. Het doel hiervan is de leerling helpen bij reflectie en het gevoelig maken van de dader voor de gevolgen van zijn gedrag. Te denken valt aan ondersteuning vanuit de Begeleide Werkplek of het Expertisecentrum. Niet alleen de dader, maar ook het slachtoffer kan naar het IBT doorverwezen worden.

Wanneer de dader na het aanbieden en/of het daadwerkelijk verkrijgen van ondersteuning vanuit het IBT, betrokken blijft bij incidenten, volgt een schorsing van één of meerdere dagen. In dit geval neemt de leerlingcoördinator contact op met de afdelingsleider en de locatiedirecteur, die de uiteindelijke schorsing oplegt. Hierbij wordt door de directie de afweging gemaakt of het gaat om een interne of externe schorsing. Deze schorsing wordt door directie met ouder(s)/verzorger(s) gecommuniceerd. Ook zal de onderwijsinspectie (via een melding in DUO) op de hoogte worden gesteld wanneer sprake is van een externe schorsing.

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er helaas geen perspectieven meer tot verandering. De school kan hierdoor niet meer instaan voor de veiligheid van de overige leerlingen. De dader wordt dan de toegang tot de school ontzegd. In overleg met ouder(s)/verzorger(s) en de onderwijsinspectie zal gekeken worden naar de mogelijkheden om het onderwijs voort te zetten op een andere locatie/school. Deze extreme maatregel wordt alleen in uitzonderlijke situaties worden toegepast. Hiervoor moeten eerdere stappen van het protocol zijn opgevolgd. Alleen wanneer er geen perspectief meer is voor gedragsverandering, wordt deze maatregel opgelegd, de betrokkenheid van IBT en directie is noodzakelijk om tot deze actie over te kunnen gaan.

Tabel 1: Schematisch overzicht stappenplan

Afhankelijk van de ernst van het incident kan van de beschreven procedure worden afgeweken. Daarbij kan het voorkomen dat stappen worden overgeslagen, maar ook dat een bepaalde stap wordt herhaald. Dit laatste kan bijvoorbeeld gebeuren als er tussen een eerste en tweede melding meerdere maanden of jaren verstrijken.

Intern Begeleidingsteam

Wanneer een leerling herhaaldelijk betrokken is bij pestincidenten, kan de leerling door de mentor of leerlingcoördinator worden aangemeld bij het IBT van de school. Het IBT bestaat uit de ondersteuningscoördinator, een orthopedagoog, de leerlingcoördinatoren van de betreffende afdeling, de ondersteuners van de Begeleide Werkplek en de schoolwijkcoach. De samenstelling van het IBT kan verschillend zijn per locatie. Het IBT komt regelmatig bijeen om de ondersteuningsbehoeften van leerlingen te

inventariseren en ondersteuningstrajecten uit te zetten. Een aantal malen per jaar sluiten daarnaast de GGD arts en leerplichtambtenaar aan bij het overleg, zodat gebruik kan worden gemaakt van diens expertise. Het aanmelden van een leerling en het uitzetten van een ondersteuningstraject gebeurt altijd in communicatie met de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling. Mogelijke vervolgacties omvatten klassenobservaties, het afnemen van psychodiagnostisch onderzoek, gespreksvoering met de schoolwijkcoach, een indicatie voor de begeleide werkplek, het volgen van individuele of groepsgewijze training, advies voor externe hulpverlening of een aanmelding Commissie 1-loket met verzoek plaatsing elders. (Commissie 1-loket is een advies- en plaatsingscommissie van het Bonhoeffer College). Ook kan het zijn dat een leerling direct wordt doorverwezen naar de GGD en/of leerplicht.

Schooloverstijgend

Soms komt het voor dat het pestgedrag de school overstijgt of dat ouder(s)/verzorger(s) en school er samen niet uitkomen. In uiterste gevallen kan dit leiden tot een geschil tussen ouder(s)/verzorger(s) en school. Ouder(s)/verzorger(s) worden hiervoor verwezen naar de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs, waar wordt geprobeerd om het onderwijsgeschil op te lossen. In bijzondere situaties kunnen ouder(s)/verzorger(s) een onderwijsconsulent inschakelen. Uit de praktijk blijken dit extreme gevallen en worden vrijwel alle pestincidenten opgelost naar aanleiding van bovenstaand stappenplan.

Digitaal pesten

Wat is Digitaal pesten?

Een nieuwe vorm van pesten die met toenemende frequentie voorkomt onder jongeren omvat pesten via digitale middelen. Hieronder vallen bijvoorbeeld media als internet en de mobiele telefoon. Social Media zijn erg populair voor digitaal pesten; maar ook via mail of telefoonnummers kunnen ernstige incidenten worden veroorzaakt. De grote anonimiteit bij deze media zorgt ervoor dat er veel incidenten plaatsvinden, maar moeilijk te achterhalen is wie de daders hiervan zijn. Ook is het bereik hiervan veel groter. Digitaal pesten kan op ieder moment plaatsvinden, omdat bijna iedereen continu verbonden is met het internet. Hierdoor kan pesten ook doorgaan wanneer de gepeste persoon in de veilige thuisomgeving is.

Hoe wordt er gepest?

Digitaal pesten lijkt inhoudelijk veel op de traditionele vorm van pesten, echter het middel waarmee gepest wordt is verschillend. Voorbeelden van digitaal pesten omvatten:

Mail:

Uitingen die via mail verzonden worden en door het slachtoffer als negatief worden ervaren. Mails bevatten vaak scheldwoorden, beschuldigingen, roddels, beledigingen of andere schriftelijke uitingen die via de media bij het slachtoffer terecht komen.

Stalking:

Het stelselmatig lastigvallen van iemand via de media, bijvoorbeeld door het blijven sturen van negatieve berichten, het achterhalen van de internetgeschiedenis, het dreigen met geweld en andere uitingen die herhaaldelijk plaatsvinden.

Het aanbieden/delen van ongewenst materiaal:

Het aanbieden/delen van ongewenst materiaal via de media, waaronder (kinder)porno, gewelddadig materiaal, reclame en andere ongewenste pagina's en informatie waar het slachtoffer niet naar op zoek is.

Ongewenste contacten:

Het ongewenst leggen van contacten met vreemden of vage personen, die na verzoeken het contact niet staken.

Misbruik van (beeld)materiaal:

Het misbruiken van beeldmateriaal, waaronder video's, foto's of beelden die via de webcam verstuurd zijn. Hieronder vallen ook alle vormen van persoonlijke informatie. Het materiaal wordt misbruikt wanneer dit wordt gekopieerd of overgenomen, wordt bewerkt, elders wordt geplaatst of op een andere manier aangetast wordt door iemand anders dan het slachtoffer.

Hacken:

Het stelen of aanpassen van persoonlijke gegevens of instellingen. Hieronder valt ook het meekijken met het computergebruik of het uit naam van een ander uitvoeren van een van bovenstaande vormen van digitaal pesten.

De online wereld is continu in ontwikkeling, waardoor bovenstaande vormen van digitaal pesten niet uitputtend zijn (denk bijvoorbeeld catfishing).

Gevolgen digitaal pesten

Digitaal pesten kan net als de traditionele manier van pesten zeer nadelig zijn voor jongeren. Kinderen kunnen bij digitaal pesten gemakkelijk denken dat het hun eigen schuld is, wanneer ze gepest worden. Online komen veel jongeren daarnaast in aanraking met negatieve interacties als beledigingen, grove toespelingen, negeren, kwetsen of ander herhaaldelijk pestgedrag.

Digitaal pesten is gerelateerd aan de traditionele wijze van pesten en kan vergelijkbare gevolgen hebben. Maar jongeren die zowel online als in het echt gepest worden, ervaren meer depressieve gevoelens, meer gevoelens van eenzaamheid en hebben een negatiever zelfbeeld dan jongeren die niet gepest worden of jongeren die maar op één manier gepest worden. Jongeren die alleen in het echt of alleen online worden gepest, ervaren op hun beurt weer meer psychosociale problemen dan jongeren die helemaal niet gepest worden. Tussen jongeren die alleen online of alleen in het echt gepest worden bestaan geen verschillen in gevoelens van depressie en eenzaamheid of verschillen in het zelfbeeld.

Aanpak

Hoewel digitaal pesten zich niet alleen op school hoeft voor te doen is binnen school wel een grote rol weggelegd voor het voorkomen en bestrijden van digitaal pesten. Zo is er sprake van een wederkerige relatie tussen digitaal pesten en traditioneel pesten: jongeren die in het echt gepest worden hebben ook een risico om online negatieve ervaringen te hebben. Andersom kunnen negatieve ervaringen op het internet overgaan op de traditionele pestwijze.

Binnen de mentorlessen wordt veel aandacht besteed aan de omgang met digitale media. Ook worden er in de onderbouw jaarlijks speciale lessen gewijd aan de risico's hiervan, bijvoorbeeld tijdens projecten over Mediawijsheid. Hierbij dient de (online) privacy ook onderwerp van gesprek te zijn. Wanneer op school digitaal pesten gesignaleerd wordt, kan t.a.v. consequenties en ondersteuning het pestpreventieprotocol worden opgevolgd. De aanpak van digitaal pesten verschilt hierin niet veel van de aanpak tegen reguliere vormen van pesten.

Het voorkomen van negatieve berichten is daarnaast mogelijk als leerlingen niet ingaan op onbekende personen of anonieme berichten. Ook kunnen deze berichten of personen vaak gemakkelijk geblokkeerd worden. Maar leerlingen kunnen zelf actief iets doen tegen digitaal pesten. Hiervoor worden de volgende tips en adviezen gedeeld met de leerlingen, bijvoorbeeld tijdens de mentorlessen.

1. *Het gebruik van media gebeurt ook in het echt.*

Alles wat op digitale media komt te staan, is ook in het echte leven terug te vinden. Een druk op de knop en een bericht staat direct online. Wees daarom altijd voorzichtig met wat je op internet plaatst of naar iemand stuurt. Als je iets niet in het echt zou doen, doe het dan ook niet online.

2. *Online berichten staan misschien wel voor eeuwig online.*

Het is niet altijd gemakkelijk om geplaatste informatie weer te verwijderen. En zelfs als dit lukt, kan iemand een foto gemaakt hebben van het bericht. Zo blijft het bericht altijd ergens rondzwerven. Bedenk dus goed wat je wilt plaatsen en wees je ervan bewust dat bijna iedereen het zou kunnen lezen. Schrijf nooit kwetsende of beledigende dingen. Als je spijt krijgt, is het bericht al verspreid.

3. *Vat niet alles van het internet persoonlijk op.*

Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling of om een reactie uit te lokken. Ook maakt de anonimiteit van internet het gemakkelijk om negatieve reacties te plaatsen.

Wil je online een grap uithalen met een klasgenoot? Maak dan (achteraf) goed duidelijk dat het om een grapje ging. Op internet is vaak moeilijk te zien hoe iets bedoeld wordt.

Vraag ook even na hoe iemand iets bedoeld heeft. Reageer niet meteen boos of verdrietig; vaak is iets minder kwetsend of persoonlijk bedoeld dan je in eerste instantie zou denken.

4. *Stuur geen foto's van een ander door.* Als iemand een foto wil verspreiden, kan hij/zij dit zelf doen. Behandel een ander zoals je zelf ook behandeld wilt worden.

5. *Reageer niet op negatieve interacties via het internet.*

Je kunt het beste niet reageren op digitaal pesten. Negeer de pestmails, berichten, chats etc. Verwijder alles zonder het te openen. Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de dader nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan daders op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten, verlaat de website.

6. *Blokkeer de afzender.*

Ontvang je ongewenst berichten of ander ongewenst materiaal, blokkeer dan de afzender. Als het gaat om berichten op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als het bericht met nummervermelding wordt verzonden, waarmee de dader zich blootgeeft. Wanneer hij of zij echter een anonieme telefoon gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kunnen uiteindelijk de functies voor berichtgeving worden uitgeschakeld. In het ergste geval kan een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.

7. *Praat erover.*

Erover praten met je vrienden, je ouder(s)/verzorger(s) of een leraar die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Soms helpt het om iemand te benaderen die veel van computers en internet af weet. Maar bovenal gaat het om iemand die jouw verhaal aanhoort en je hiermee wilt helpen.

8. *Bewaar de bewijzen.*

Als de pesterijen blijven aanhouden en er via de telefoon, chat of mail bedreigingen worden geuit, die je niet kunt ontlopen, bewaar deze dan. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Print de berichten uit of sla deze op. Het zijn bewijzen die tegen de dader gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over ongewenste mail, berichten en andere informatie aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie deze verstuurt. Neem dan eens contact op met de helpdesk van je provider. Belangrijk hierbij is op te merken dat de leerlingen niet de ontvangen bewijzen doorstuurt aan een betrokkene van school. Dit omdat je hiermee het verspreiden in stand houdt.

9. *Je kunt naar een van de vertrouwenspersonen op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij deze vormen van ongewenst gedrag.* Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Ook kunnen ze je helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is, maar je hier nog steeds last van hebt.

10. *Aangifte doen bij de politie.*

In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Maar ook bedreigen of het misbruiken van jouw foto's of berichten is strafbaar. Daarnaast kan bij de jeugdagent die verbonden is aan de onderwijslocatie door school en ouder(s)/verzorger(s) o advies worden gevraagd.

11. *Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt.* Het is niet jouw schuld.

12. *Wees zuinig op je wachtwoorden.* Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze gemakkelijk te achterhalen zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.

Mocht u na het lezen van dit protocol nog meer informatie willen hebben, kunt u gerust contact opnemen met het Bonhoeffer College. De mentor van uw zoon/dochter is hierbij het eerste aanspreekpunt. Daarnaast kunt u eveneens terecht bij een van onderstaande adressen voor aanvullende informatie of hulpverlening.

Websites

<http://www.pestweb.nl>

Website van het onderwijs adviesbureau APS, met informatie, adviezen en tips over pesten. Geschikt voor kinderen, jongeren, ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten. Ook kan hier live gechat worden met medewerkers en kan eventueel gebeld worden met hulpverleners.

<http://www.pesttenet.nl>

Voor en door slachtoffers van pesten. De site richt zich op Nederlandse en Vlaamse bezoekers. Opgericht door schrijver Bob van der Meer.

<https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Pesten>

Site van het Nederlands Jeugd Instituut. Dit is het landelijk kennisinstituut bij opvoedvraagstukken. Op de site wordt veel informatie gegeven over pesten. Ook wordt er gekeken naar alle interventies op het gebied van pesten, anti-pest programma's en de effectiviteit hiervan.

<http://www.posicom.nl/>

Het anti-pest bureau Posicom is gespecialiseerd in het aanpakken van pesten en in het optimaliseren van groepsprocessen. Hiervoor worden diensten en trainingen aangeboden. Posicom verzorgt tevens ouderavonden over het aanpakken van pesten.

<http://www.pestenislaf.nl>

Hier kunnen meldingen worden gedaan van pesten. Ook kunnen scholen hier advies opvragen over het voorkomen en oplossen van pestgedrag. Dit initiatief gaat uit van de Stichting Kinderconsument.

<http://www.kindertelefoon.nl>

Naast het telefoonnummer kun je bij de kindertelefoon ook met je vragen terecht op de website voor chatsessies, informatie en een actief jongerenforum.

<http://www.schoolveiligheid.nl>

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid en adviseert schoolleiders, leraren/docenten, mentoren, leerlingbegeleiders, vertrouwens (contact)personen, onderwijsondersteunend personeel en dergelijken.

<http://www.onderwijsgeschillen.nl/>

Website van de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs, waar ouder(s)/verzorger(s) terecht kunnen indien zij geschillen hebben met de school en een klacht willen indienen.

Telefoonnummers

Hulplijn Pestweb:

Naast een website kunnen leerlingen en leerkrachten ook bellen met de hulplijn van pestweb. Hier kunnen zij een persoonlijk gesprek voeren over pestgedrag op school. De hulplijn is bereikbaar op schooldagen tussen 13.00 en 15.00. Ook kan er via de site gechat worden met een medewerker van de hulplijn. De hulplijn is bereikbaar via 0800-2828280 (gratis via een vast toestel).

De kindertelefoon:

Word je gepest, heb je problemen thuis, ruzie met je vrienden of voel je je rot, dan kun je bellen of chatten met de Kindertelefoon. Je kunt hier altijd anoniem naartoe bellen. Het nummer is gratis bereikbaar via 0800-0432 tussen 14.00 en 20.00.

Zelfmoordpreventie lijn 113

www.113.nl

Telefoonnummer: 0800-0113

Denk je aan zelfmoord? Heb je nu hulp nodig?

Heb je zorgen over een dierbare die het zwaar heeft en wil jij deze helpen? Dan kun je anoniem met deze hulplijn bellen of chatten. De privacy van diegene die contact opneemt wordt gewaarborgd.

Bijlage 1: Het pestcontract

Als klas vinden wij het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt en met plezier naar school gaat. Daar speelt iedereen een rol in. Om hiervoor te zorgen, houden wij ons aan de volgende regels:

- Ik accepteer de ander zoals hij is
- Ik discrimineer niet
- Ik scheld niet
- Ik lach anderen niet uit
- Ik doe niet mee aan roddelen
- Ik blijf van de spullen van een ander af
- Als er ruzie is, speel ik niet voor eigen rechter
- Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
- Ik neem geen wapens of drugs mee naar school
- Ik gebruik geen geweld
- Ik gebruik geen elektronische middelen om anderen (anoniem) te kwetsen
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
- Als ik tegen problemen aanloop, vraag ik een docent om hulp

Daarnaast stellen wij zelf de volgende regels op:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Ik, _____ ben het eens met deze klassenregels en beloof mij hieraan te houden, gedurende het schooljaar en zolang ik leerling ben van het Bonhoeffer College.

Naam: _____ Datum: _____

Klas: _____

_____ (handtekening)

Bijlage 2: Ondertekening Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten

Het Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen daadwerkelijk te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (330.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (55.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de ouders. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder door de ouder(s)/verzorger(s) en door de leerkrachten.
2. De schoolleiding van het Bonhoeffer College dient, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten, uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, medewerkers van de school en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.
3. Alle betrokkenen bij de school (schoolleiding, medewerkers, leerlingen, ouders) wensen een samenwerking, zoals bedoeld onder 2, ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en levend te houden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - o Een aanpak via en het werken volgens de “vijfsporenafspraken”
 - o Het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem
 - o De gerichte voorlichting aan alle ouder(s)/verzorger(s) van de school
 - o Het aanleggen van – voor iedere persoon aan de school verbonden –toegankelijke, goede informatie voor de leerlingen
 - o Het beschikbaar stellen van geld waarmee worden bekostigd: de scholing van personeelsleden; lesmaterialen; lezingen en andere activiteiten voor ouder(s)/verzorger(s) en de aanschaf van andere informatie
 - o Samenwerking te zoeken en afspraken te maken met andere scholen in de buurt over de aanpak van het pesten
 - o Het delen van de opgedane ervaringen met andere scholen
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een jaarlijkse tussentijdse evaluatie door de school.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een afschrift beschikbaar gesteld aan alle ouder(s)/verzorger(s) van de school (zo mogelijk reeds bij toelating van de leerling) en aan één van de samenwerkende landelijke organisaties voor ouder(s)/verzorger(s) in het onderwijs (LOBO, NKO, ouder(s)/verzorger(s) & COO en VOO).

Centrale directie:

Locatiedirecteur:

Medezeggenschapsraad:

Ouderraad/oudervereniging:

Leerlingenraad:
